

שיבת הוועדה הטכנית 8.8.95

בדיקות פיזיולוגיות

ביצועי הנבת החלב: כמות, זמן, קצב זרימה מקסימלי;

אורך הפטמה לפני ואחרי חליבת הפרה;
עובי קצה הפטמה לפני ואחרי חליבת הפרה.

הבטנות ייבדקו בפרקי זמן שונים:	
0 חליבות	
1500 חליבות	
2000 חליבות	
2500 חליבות	
3000 חליבות	

הניסוי ייערך במשך כ-7 חודשים. תוצאות הבדיקות יובאו לידיעת ועדת ממש"ח.

אברהם הראל הציג תוצאות עבודת מחקר שבוצעה במדיסון-ויסקונסין בנושא קטרי צנרת חלב ושיפועים נדרשים לזרימת חלב רציפה ללא "פקקים" של חלב בתוך הצנרת. הנה מספר נתונים חשובים לפני קבלת החלטה על קטרי הצנרת הנדרשים:

○ אופי החולב – אם החולב הינו זהיר ועירני בחליבה, כלומר – האם בזמן הרכבת אשכול החליבה על הפטמות נכנס אוויר, האם החולב מתקן צפצופים ושמיתת אשכולות במהירות.

○ זמן הרכבת מכונה לשיפוע.
○ ממוצע של שיא זרימת החלב של הפרות בעדר.
○ אחוז השיפוע אשר ניתן לתכנן על פיו.
○ כמות האוויר החודרת במהלך החליבה (בליטר לדקה).

התיחסות הדוברים:

• הרפתן הישראלי הממוצע אינו זהיר בטיפול באשכול החליבה, ולכן יש להמליץ על

ברכות למאיר רייכמן עם כניסתו לתפקיד של מדריך למיכון וממשק חליבה באזור הצפון – מעבדת עכו.

אחיעם שני: מחזור השטיפה של מכון החליבה. במספר מקומות באירופה בהם יש הקפדה על איכות החלב, ניתן למצוא מחזור שטיפה ללא כלור בדטרנגנט. הכלור גורם לפגיעה בחלקי הגומי, הפלסטיק והסיליקון. שלב החיטוי מבוצע ע"י הישארות המערכת בסביבה חומצית, דבר המונע התפתחות של חיידקים. להלן מחזור השטיפה:

- ◀ שטיפה במים פושרים 40°C.
- ◀ מחזור שטיפה בדטרנגנט, אשר אינו מכיל כלור עם מים בטמ' של 70°C בכניסה ובזמן המחזור כ-50°C ב-7 דקות, וניקוז המים.
- ◀ ניקוי שאריות דטרנגנט במי ברז.
- ◀ שטיפה עם חומר חומצי וייבוש.
- בתחילת החליבה שטיפה במי ברז, ניקוז המים ותחילת חליבה.
- אנו מעוניינים להריץ במשק קטן מחזור שטיפה דומה, ולעקוב אחרי תוצאות השטיפה.

משה איתם דיווח על ניסוי הבטנות בכפר גלים. בניסוי זה יבדקו 4 סוגי בטנות:

- וסטפליה 23 מ"מ – אוריגניל.
- תואם וסטפליה 23 מ"מ – תוצרת Spaggiari.
- אלפא לאוואל 23 מ"מ (16-01) – אוריגניל.
- אלפא לאוואל 23 מ"מ (16-01) – תוצרת Spaggiari.

הבדיקות אשר יבוצעו יהיו בשני תחומים: טכניים ופיזיולוגיים.

בדיקות טכניות

בדיקת טיב שטח הפנים;
רמת ואקום נדרשת לקריסת הבטנה.

בעוד שנה-שנתיים הבעיה של מקומות בפריות תהיה לוחצת. אנו נצטרך להגיע לכ-300 מקומות בפריות. מציע שהוועדה תפנה את תשומת הלב של הנהלות האגודות לטפל בעניין. יש להקים גוף מצומצם שבו גנטיקאי, וטרינר, איש אקלים, כלכלן ופוריות. אנשים אלה יתנו המלצה.

שימוש בטבלה המרשה החדרת אוויר של 200 ליטר בדקה.

- במידה שהצנרת הקיימת ברפת אינה מתאימה לדרישות החדשות, מומלץ ללכת לשיפור המצב מן הקל אל הכבד.

ישיבת ועדת ספר העדר 9.8.95

הוצגה עבודה של אפרים עזרא ודוד דרור בנושא התארגנות אגודות ההזרעה לבחינה מואצת של פרים, שמסקנותיה היו:

- ועדת הטיפוח הארצית עושה את המאמצים להגיע לבחינה של 60 עגלים בשנה, וזאת ע"פ נתוני 1993 ואילך.
- בפועל, נוצר פיגור גדול בבחינת פרים צעירים. הפיגור הוא עקב אי-שימוש בפוטנציאל ההזרעות למבכירות ומספר הזרעות מעל למתוכנן לפר צעיר.
- בעקבות הפיגור יש לשקול פסילת עגלים שעדיין לא מפקים זרמה, ילידי '94. בשלב ראשון נפסלו 15 עגלים ע"י האגודות ויש לשקול פסילות נוספות.
- בתקופה של ארבע השנים הקרובות האגודות תקלוטנה עוד 100 פרים, יחסית למצב בעבר. במסגרת הוועדה תידון התארגנות האגודות לקראת המצב הנ"ל.

דן קלי: באשר לפרים צעירים, לנסות להתחיל להזריע עד הגיעם לגיל 15 חודש. כעת מתחילים לעקוב באופן מסודר אחרי עבודת פרים צעירים.

פעולות ארגוניות שנקטו: מזריע צריך לדעת לאזן את מצב המשק, ביצוע מול תכנון הזרעות. ביצוע עודף ההזרעות בפרים צעירים; עד היום לא היתה החלטה להגברת רכישות עגלים והיתה אפשרות שלכל פר יהיו המון הזרעות בלי לגרום לפיגור. אנו צריכים להישאר צמודים להמלצות ביצוע הזרעות לפי התעברות, והתארגנות לבחינה מדויקת במשק ובמחשב. 25% הזרעות בפרים צעירים; צריך להיצמד לתכנית בחינת הפרים ואחוז ההזרעות לפר ייגזר מאליו.

חיים: ברמת המזריעים – רשום באיזה מאזן נמצא המשק. הדרישה במסופון היא ל-25% מכלל ההזרעות, וזאת מכיוון שיש משקים ובהם רק מבכירות וחלק עם מעט מבכירות. כל מזריע ידע כמה הזרעות יבצע.

פרים ילידי '94 – נקנו 88 עגלים; החלטנו לפסול 15 בשלב ראשון. אחוז שימוש: מהו אחוז אופטימלי של ולדות צאצאי פרים צעירים, צריך להחליט בהסכמת הרפתנים (25%). בעניין הפריות מצטרף לדעת דן קלי.

תלי: במספרים הקיימים ניתן לחיות וניתן לעמוד בתכנית מסודרת. מספר הפרים שנרכשים לפי שנת לידה צריך להיות שווה למספר הפרים שנרכשים לפי שנת רכישה. מעדיף מצב שוועדת הטיפוח תחליט על 100 עגלים ותהיה יד חופשית להנהלות על פסילה בדרך. הכלים שיש היום יכולים לתת הכוונה מדויקת. עבודה מרוכזת כפי שהוצגה צריכה להיות בדו"ח קבוע. התכנית תהיה מראש ואז בפריות צריך להקפיד על חלוקת הזרמה וההזרעות.

מסקנה, צריך להישאר במספרים ב-25% במסופונים, ולא 30%; להבטיח מספר הזרעות לפר ע"י הקפדת יותר.

באשר למקומות בפריות, מסכים לוועדה מייעצת שתמליץ להנהלות, באיזה קצב להתאים את הפריות למצב החדש.

דוד דרור: לאור הנתונים המצב צריך להשתפר. צריך להזין כמה אמיתות בשטח: רווחת דעה בקרב המזריעים, למה להזריע במושבים? את זה צריך להסיר. בערבה לא מזריעים מספיק עם פרים צעירים.

תכיל אנשים מאגודות הזרעה ואת ההצעה יבחון כלכלן.

יעקב זליגר: בקשר למבחן פרים יש עניין של החקלאים. המכסות מאד יציבות והבעיה תחריף שיוציאו מבכירות בנות לפרים צעירים. לפי דעתו, פרות שמשמשות למבחני פרים, ראוי לבקש מהרפתנים לא להוציאן מהרפת.

דני: דרוש לכתוב מאמר על סיכון או אי-סיכון בהזרעות בפריים צעירים. מסוכן להפעיל פר עם מספר בנות קטן, ולכן צריך להיצמד ל-1000 הזרעות לפר למבחן.

בקשר לקניית עגלי רביה, גיל בין 6-8 חודשים רצוי להוצאה מהמשק. "און" צריכה לעבור לשיטת רכישה כמו ב"שירות", תשלום עבור העגל, ללא סיכונים.

הזרעות במושבים – בזמנו נוהגנו לעבוד במושבים. יש לבדוק מהימנותו של המבחן. האם בעדר המושבי אותו יחס הזרעה בין מספר ההזרעות לבת. הצעת דוד דרור, להזריע בשני שלבים, לא טובה.

מקבל עלי את האחריות על כל מה שהתקבל. הכלים שהיו לא התאימו למציאות של רכישה מוגברת. להערכה של יעקב – בזמנו, כשהיה יצוא לקחו פרות בנות פריים צעירים ליצוא. היום הבעיה פחותה.

דוד דרור: לגבי דברי יעקב, במשקים משתמשים בדו"ח עגלות ובו לא מכניסים את הפריים הצעירים. מספר המשקים שנכנסים גדול והמכירות של עגלות למשקים משתפי פעולה, לכן הרישום נמשך.

החלטות

- לעבוד לפי 25% מכלל ההזרעות, כאשר אוכלוסית המבכירות בעדיפות ראשונה, עם פיזור נכון.
- ממליצים להנהלות האגודות בשיתוף מזכיר המ"ב להקים פורום שייעץ לגבי העתיד בפריות.
- גיל הוצאת העגל מהמשק בין 6-8 חודשים.

800 הזרעות לפר צעיר בחורף זה הרבה. לכל פר מספר מינימלי של הזרעות – 650 בחורף ו-800 בקיץ, לבדוק אם הפר לא פורה ואז להוסיף.
צריך להגיע ליעד של בת לפר צעיר בעדר.

פרץ: מבצעי העבודה אגודות ההזרעה, מקבלים דרישות מוועדת ספר העדר. התהליך עבר, אך לא היה ביצוע. לפי מה שנראה, זה בהשגיד בלי בעיות. צריך ליצור משמעת יותר רצינית בין המזריעים ואגודות ההזרעה. מה שדני אמר שחלק מהדברים וניחים, לא מקובל עלי. לגבי המושבים, אנו צריכים לשים לב למגור זה שערכו גבוה במהימנות המבחן.

לסיכום: צריך לנצל את הפוטנציאל במושבים, ויש לדרוש מאגודות ההזרעה תוכניות ברורות לביצוע.

גיורא: פרץ כיוון לדעתי בהרבה דברים. לא היתה הקפדה על הביצוע, צריך לעמוד בהחלטות ולבצע. הוועדה מגדירה את יעד הטיפול כמקסימום התקדמות גנטית ולא בהכרח זו הפונקציה. אם צריך 60 פריים בהתאם לזה צריך לבנות ולבצע. הוועדה צריכה להיות מתוקן אנשי האגודות והמ"ב.

עדי: לדיון יש חשיבות כלכלית ממדרגה ראשונה. היתה בעיה של פיקוח בביצוע. לפעמים צריך לעזור למנהל. אם משק או מזריע לא עומדים במכסה צריך לשלם איזה קנס במערכת. הדיון חוזר על עצמו, בצומת ההחלטה העליונה אם עושים טעות של 10% הוא גורם נזק שמתמשך.

לא דורשים ממנהל לדייק במספר פרות וכן הלאה. אי אפשר לתת מספרים מדויקים. צריך לאפשר מרווח. קצת יותר פרים או פחות מ-60 וכנ"ל לגבי הבנות. כל החלטה שווה כסף. אם החליטו לבחון 60 עגלים וחסרות עמדות, שאנשים במערכת יחליטו, בלי אנשי חוץ.

דניאל פרי: אי עמידה בתכנית שהתוונת היא לא מחמיאה. מצטרף לדעת גיורא ועדי, הוועדה

יאפשר את כל העניין. שתי קבוצות מחקר ימפו את הבקר הישראלי וינסו למצוא QTL (תכונה כמותית בגנום).

דוד דרור: יש לבצע אימות הורים לכל הפרים.

בדיון שהתפתח בהמשך להצגת הנושא התייחסו החברים להבט של יחסי עלות/תועלת ומידת הכדאיות של הבדיקה. **ג'ורא סבור**, שיש לחייב את הבדיקה, אולם יש לברר על מי נופל עול העלות לביצועה. אם הסיכוי הוא, שהכסף יוחזר רק כעבור 10 שנים, אזי לא כדאי להשקיע בנושא.

פרץ: סבור שיש לבחון כיוונים שונים ומדי פעם לבדוק, האם אנו בדרך הנכונה והרצויה. בס"ה יתכן, שלחקלאי הבודד לא יצא מזה ולא-כלום, אולם נוכל להתמודד עם חו"ל. המדינה צריכה להשקיע במאמצים המחקריים לגילוי פרים המורשיים תכונות של שיפור פוריות בנות או/ו מיעוט תאים סומטיים.

צריך לעבוד עם 25% הזרעות מפרים צעירים, גם במושבים בביקורת חלב.

הגדרת המשתנה "הישרדות" לצורך מבחני פרים בישראל

יהודה ולר הציג את הנושא ומה שנעשה בארה"ב, על פי מאמר של ון-רדן וחוב' ומציע להחליטה, לאמץ את המודל האמריקאי, בשינויים הבאים: תחלובות במקום חודשים; בחישוב התוחלות נכניס את נתוני ההתעברות; במקום AM נעבוד לפי SM. ההצעה התקבלה.

אפרים הציג עבודה שנעשתה ע"י יהודה ולר – הקשר בין אומדן הורשה והפרש חזוי של אמהות פרים צעירים ובין אומדן הפר. בעקבות הדיון הוחלט **לאמץ את אומדן ההורשה כמדד לדירוג פרות בישראל**.

ד"ר ולר הציג את בחינת הכדאיות הכלכלית של בדיקת הורות של בנות פרים צעירים באמצעות סמנים גנטיים. מהעבודה התקבלה המסקנה, שאחרי 9 שנים מביצוע הבדיקות לבנות פרים צעירים מגיעים לנקודת איזון בין הוצאות להכנסות. טעות של 5% בספר העדר בזהו הורים גורמת נזק להתקדמות הגנטית בשיעור זהה.

אודי ליפקין: בדיקת האבהות תהיה תוצר לוואי למערכת של סמנים.

דן קלי: טוען למהימנות הנתונים על סמך בדיקות סמנים גנטיים. לבחון האם גם לגבי נצילות מזון.

בדיקות DNA – לשאוף בהקדם שכל בת במבחן תאושר באמצעות בדיקת DNA.

דניאל פרי: חלק גדול מהרווח הוא הוצאה לפרה – הזרעה, וטרינריה, אנרגיה לקיום הגוף. אפרים מלץ טוען שהוא בדק ע"פ משקל גוף וייצור חלב ויכול לצפות כמה פרה אכלה. יש להכניס משקל אוטומטי. קניית מכשיר אשר

ישיבת מועצת המ"ב 14.8.95

אינפורמציה מתנובה: קליטת החלב עלתה ב-5% יותר מאשר בשנה הקודמת. במונחי נוזלים העליה בשיווק היא פחות מ-3%. כתוצאה מכך יש חלב חריג נטו בהקף של כ-30 מיליון ליטר. בחורף הופנה חלק גדול מהחלב החריג לייצור גבינות שעדיין לא נמכרו ויוצרים הכבדה כספית. המערכת הכספית נמצאת במצב קשה והיום יש גרעון של 50 מיליון ש"ח, שבאם לא ייסגר ע"י עליית מחירים בתקופה הקרובה, תהיה בעיה של תשלום מלא על מחיר המטרה. יש בעיה של ייבוא קזאינטים (חלבון מחלב), אשר יתכן שפוגעים בצריכה.

אינפורמציה ממועצת החלב: הצריכה לא תעלה מעל 1,060 מיליון ל'. יתכן שיהיה צורך להעביר חלב חריג שיוצר השנה על חשבון תוספת המכסה בשנת 1996.

הצעה להקמת קרן לפדיון מכסות: הוגשה הצעה כתובה להקמת קרן לפדיון מכסות. המועצה מחליטה להמליץ בפני האסיפה השנתית לפנות למועצת החלב ולהקים את הקרן בהתאם להצעה שהוגשה לדיון. המועצה מחליטה, שאם לא יהיה רוב לנציגי המ"ב בהנהלת הקרן – יתנגדו נציגי ההתאחדות להקמת הקרן האמורה.

הצעה להקמת קרן לפדיון מכסות

1. המועצה לענף החלב תגבה מכל החלב הגולמי במסגרת ההיטל השנתי סכום שיקבע מפעם לפעם ע"י מוסדותיה.
2. סכום זה ייועד לקרן שנתי לפדיון מכסות מיצרנים שפרשו.
3. כל סכום שייחזר בקרן בסוף השנה יוחזר ליצרנים בצורה אחידה.
4. חשבון פדיון המכסות על כל המשתמע ממנו יעשה בנפרד במגזר המשפחתי והשיתופי.
5. יקבעו כללים לפרישה מהענף והם שיקנו את הזכות להנות מהקרן.
6. מכסות הפורשים יחולקו בצורה יחסית למכסתו של כל יצרן ויצרן מכלל מכסת יצרני המגזר.

הצעת החלטה בנושא שותפויות: הוגשה הצעה כתובה בנושא השותפויות. המועצה ולאשר את ההצעה.

הצעת החלטה בנושא השותפויות

- ככלל, רואה האסיפה הכללית של ההתאחדות את השותפות בין אגודות יצרניות חלב כחופעה שעלולה לפגוע בתכנון.
- בעקבות הקשיים בהם נזקקים יצרנים ותיקים באגודות שיתופיות בוידוש הרפתות ובעיקר מכוני חליבה, ממליצה האסיפה לשר החקלאות על הכרה בשותפויות רפת בין אגודות שיתופיות בהן התנאים הבאים:
- הרפת תוקם במסגרת אגודה שיתופית אחת של היצרנים הותיקים שגם הם אגודות שיתופיות.
 - על קרקע שהוקצתה לשם כך על ידי מינהל מקרקעי ישראל.

השנה. נימוקי הדשם היו שהאסיפה צריכה לבחור יותר מועמדים ממספר חברי הוועדה ובמקרה של פרישה יחליף המועמד שנבחר את החבר הפורש.

הצעה כתובה שהוגשה ע"י ועדת הביקורת ונוסחה ע"י היועץ המשפטי כתוספת לתקנון, הוחלט שלא לדון בה באסיפה הקרובה.

סיכום פעילות חצי-שנתית: מסיכום הפעילות

החצי-שנתי שהוגש עולה עודף הכנסות על הוצאות בהקף של 1.2 מיליון ש"ח. עודף זה הוא תוצאה של מכירת הנכס בארלזוורוב בסכום של כ-500 אלף ש"ח שיועבר לקניית חלקנו בבית המוקם בקיסריה, וכן מהשקעות בתוכנת הניהול. חלק נוסף הוא מהגדלת החוב של האגודות בכ-700 אלף ש"ח, וממצב בתחילת השנה של חוב של כ-0.5 מיליון ש"ח של ההתאחדות ביחס לתנאי האשראי המוסכמים (ההתאחדות השתמשה ביותר כסף מהמוסכמים). עברנו לחוב של האגודות של כ-0.2 מיליון ש"ח (הסיכום רק הוגש ולא התקיים דיון לגביו).

הוגשו הצעות להחלטה באסיפה השנתית שהוכנו ע"י דניאל. סוכם, שחברי המועצה יעבירו הערותיהם בכתב לדניאל והאישור הסופי לגבי הנושאים שיועלו לדיון באסיפה יינתן בהנהלה.

הצגת מאזן '94: הוגשו הנתונים העיקריים ממאזן '94 בטבלה השוואתית של נתוני המאזן הרב-שנתיים. מסתבר שיש עליה של 1.2% במספר הפרות בספר העדר, עליה של 0.7% בהוצאות; עליה של 5.1% בהוצאות + השקעות, הנובעת מעליה בהשקעות של 280 אלף ש"ח כתוצאה מפיתוח תוכנת הניהול. בחישוב לליטר חלב ההוצאה נשארה זהה; כל ההשוואות הן לגבי שנת 1993.

לקראת האסיפה

האסיפה תתקיים בתאריך 19.10.95, ולא ב-23.10. כפי שפורסם תחילה.

ועדת הבחירות תהיה מורכבת משמחה ידידיה, יהודה לפיד ויאיר ישראל.

נבחרו ועדות לגיבוש הצעות לבחירת נציגי המגזרים במועצה ובוועדת הביקורת. חברי הוועדה של המגזר השיתופי יהיו צביקה קידר וגיורא אתר. חברי הוועדה של המגזר המשפחתי יהיו עוזי דובלין, גידי קוגל וזיו מטלון.

נבחרה ועדת פרס, שתפקידה לבחור את מקבל פרס ההתאחדות. חברי הוועדה הם אחיעם שני, ישראל פלמנבאום ויוסי מלול.

נמסר שרשם האגודות השיתופיות לא אישר את הצעתנו לשינוי התקנון בנושא צירוף חברים לוועדת הביקורת במקרה של פרישה במהלך

